

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Karla Šimky a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **T. R.**, proti žalovanému: **Městský soud v Praze**, se sídlem Spálená 2, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 24. 11. 2016, č. j. 45 A 99/2016 – 37, o námitce podjatosti vznesené v řízení vedeném pod sp. zn. 1 As 355/2016 proti soudci Nejvyššího správního soudu JUDr. Ing. Filipu Dienstbierovi, Ph.D.,

t a k t o :

Soudce Nejvyššího správního soudu JUDr. Ing. Filip Dienstbier, Ph.D. **n e n í** vyloučen z projednávání a rozhodování věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 1 As 355/2016.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce jako stěžovatel podal u Nejvyššího správního soudu kasační stížnost proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 24. 11. 2016, č. j. 45 A 99/2016 – 37. Tento návrh je veden u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 1 As 355/2016. Přípisem ze dne 6. 1. 2017, č. j. 1 As 355/2016 – 22, byl stěžovatel poučen mj. o možnosti namítat podjatost soudců ve smyslu § 8 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „s. ř. s.“). Podáním doručeným Nejvyššímu správnímu soudu dne 17. 1. 2017 sdělil, že vznáší námitku podjatosti proti soudci JUDr. Ing. Filipu Dienstbierovi, Ph.D.

Stěžovatel sdělil, že namítá nepřátelský vztah soudce Dienstbiera, který se jako asistent soudce Sládečka na Ústavním soudě podílel na jeho rozhodování v nejméně dvou věcech v roce 2014, v nichž stěžovatele, resp. jeho nezletilé děti, opakovaně poškodil zejména tím, že ignoroval jejich námitky. Stěžovatel se domnívá, že se jednalo o vědomou svévoli soudce a celého senátu. Další stěžovatelova argumentace v uvedeném podání se netýká námitky podjatosti, která je předmětem tohoto řízení, nýbrž samotné kasační stížnosti, o níž bude rozhodnuto samostatným rozhodnutím.

Dne 18. 1. 2017 se k námitce podjatosti vyjádřil JUDr. Ing. Filip Dienstbier, Ph.D., jenž konstatoval, že nemá žádný poměr k projednávané věci ani ke stěžovateli. Není mu známo, že by se ve funkci asistenta soudce Ústavního soudu zabýval jakoukoli věcí týkající se stěžovatele. I kdyby tomu tak bylo, jednalo by se dle jeho názoru o okolnost, která není důvodem k vyloučení soudce z projednávání a rozhodnutí věci.

Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. *[s]oudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.*

Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. *[ú]častník nebo osoba zúčastněná na řízení může namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce. Námitku musí uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřiblíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. O vyloučení soudce rozhodne usnesením po jeho vyjádření Nejvyšší správní soud, a je-li namítána podjatost soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce, senát po jejich vyjádření.*

Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu i Ústavního soudu vyplývá, že nestrannost soudce je především subjektivní psychickou kategorií, jež vyjadřuje vnitřní vztah soudce k projednávané věci. Při posuzování otázky podjatosti je však třeba nestrannost vnímat i z hlediska objektivního, tzn. zkoumat, zda skutečně existují objektivní okolnosti, jež vyvolávají oprávněné pochybnosti soudce o jeho nezaujatosti v konkrétním případě. Jak se k této otázce vyjádřil Ústavní soud, vyloučení soudce z projednávání a rozhodování ve věci má být založeno nikoliv jen na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnosti o nepodjatosti konkrétního soudce; při posuzování této otázky je tedy třeba učinit úvahu, zda (s ohledem na okolnosti případu) lze mít za to, že by soudce podjatý mohl být (viz náleží Ústavního soudu ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94, N 127/6 SbNU 429). Existence podjatosti nemůže být ve všech případech postavena zcela najisto, nicméně rozhodovat o této otázce je nutno vždy na základě existujících objektivních skutečností, které k subjektivním pochybnostem soudce vedou. Platí však, že k vyloučení soudce z projednávání a rozhodnutí věci může v zásadě dojít teprve tehdy, když je evidentní, že vztah soudce k dané věci, účastníkům nebo jejich zástupcům dosahuje takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebude moci, nebo schopen, nezávisle a nestranně rozhodovat (srov. náleží Ústavního soudu ze dne 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01, N 98/23 SbNU 11). Podjatost soudce totiž zcela nepochybně zasahuje do ústavního principu zákonného soudce. Vždy je nutné pamatovat na to, že institut soudce vychází z premisy nezaujatosti a nestrannosti a jako takový tvoří pilíř demokratické společnosti. Proto vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí věci postupem podle § 8 odst. 1 s. ř. s. lze jen výjimečně a ze skutečně závažných důvodů (blíže k tomu v usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003 - 16).

Nejvyšší správní soud v souladu s výše uvedenými závěry judikatury při posuzování otázky podjatosti zkoumal, zda lze mít na základě objektivní úvahy za to, že soudce JUDr. Ing. Filip Dienstbier, Ph.D., by mohl být v dané věci podjatý.

Důvodem pro vyloučení soudce může být pouze jeho poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům. Poměr k věci může vyplývat především z přímého právního zájmu soudce na projednávané věci, zejména v případech, kdy by mohl být rozhodnutím soudu přímo dotčen ve svých právech. Poměr soudce k účastníkům nebo k jejich zástupcům může být založen např. příbuzenským nebo jemu obdobným vztahem (ať již zjevně přátelským či nepřátelským), může jít i o vztah ekonomické závislosti, apod.

Ze stěžovatelova podání však uvedené skutečnosti nijak neplynou. Podjatost soudce Dienstbiera dovozuje pouze z toho, že se měl údajně podílet na rozhodování ústavního soudce Sládečka, v nichž jako účastník řízení vystupoval stěžovatel, resp. jeho nezletilé děti, přičemž bylo rozhodnuto v jejich neprospěch. Nejvyšší správní soud již v minulosti v usnesení

pokračování

ze dne 19. 3. 2003, č. j. Nao 2/2003 - 18, publ. pod č. 53/2004 Sb. NSS, uvedl, že „[p]odíl soudce na rozhodování v „předchozím soudním řízení“ ve smyslu § 8 odst. 1 s. ř. s., který zakládá důvod pro jeho vyloučení, se týká rozhodování ve stejné věci u soudu nižšího stupně; „předchozím soudním řízením“ není řízení v jiné soudní věci, byť by se i týkala těchž účastníků.“ S ohledem na uvedené nemůže být důvodem podjatosti soudce ani jeho údajný podíl na rozhodování v řízeních před Ústavním soudem v roce 2014, v nichž byl stěžovatel účastníkem řízení, protože se nejednalo o řízení ve věcech totožných s nyní projednávanou věcí a postup soudce v jiných řízeních není důvodem pro jeho vyloučení. Žádné další skutečnosti zavdávající pochybnosti o nepodjatosti soudce, jemuž byla věc přidělena jako soudci zpravodaji, stěžovatel nesdělil a nevyplývají ani ze soudního spisu.

Vzhledem k uvedenému rozhodl Nejvyšší správní soud tak, že JUDr. Ing. Filip Dienstbier, Ph.D., není vyloučen z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 1 As 355/2016.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. února 2017

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu